

UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA
FACULTATEA DE ISTORIE ȘI FILOSOFIE
DEPARTAMENTUL ISTORIA ROMÂNILOR, UNIVERSALĂ ȘI ARHEOLOGIE
INSTITUTUL DE ISTORIE, MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
CAPELA „ÎNTÂMPINAREA DOMNULUI”

PROGRAMUL

Simpozionului Științific Internațional

***VIAȚA ECLEZIASTICĂ ȘI IMPLICAȚII LAICE DIN
SPAȚIUL PRUTO-NISTREAN ÎN SECOLELE XIX-XXI***

*(consacrat împlinirii a 185 de ani de la sfințirea Catedralei
Mitropolitane și a Clopotniței din Chișinău)*

Ediția a V-a

CHIȘINĂU, REPUBLICA MOLDOVA
01-02 octombrie 2021

COMITETUL ȘTIINȚIFIC:

Igor ȘAROV, conf. univ. dr. rectorul USM

Gheorghe COJOCARU, conf.univ., dr.hab., directorul Institutului de Istorie, MEC

Octavian MOȘIN, conf.univ.dr., Biserica „Întâmpinarea Domnului”, USM

Ion GUMENĂI, conf.univ., dr.hab., Institutul de Istorie, MEC

Sergiu MATVEEV, conf.univ.dr., Universitatea de Stat din Moldova

Ion EREMIA, prof. univ.dr. hab., Universitatea de Stat din Moldova

Sorin ȘIPOȘ, prof.univ.dr. hab., Universitatea din Oradea

Florin DOBREI, prof.univ. dr., Universitatea din Arad

Daniel NIȚĂ-DANILESCU, conf. univ. dr., Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași

Claudiu COTAN, conf. univ.dr., Universitatea „Ovidius”, Constanța

Ion Valer XENOFONTOV, conf. univ. dr., Universitatea de Stat din Moldova

Iosif PAVLIUC, prof. dr., Comunitatea „Cuviosului Paisie”, Paris

COMITETUL ORGANIZATORIC:

Igor ȘAROV, conf. univ. dr. rectorul USM

Octavian MOȘIN, conf.univ.dr., Biserica „Întâmpinarea Domnului”, USM

Ion GUMENĂI, conf.univ., dr.hab., Institutul de Istorie, MEC

Ion Valer XENOFONTOV, conf. univ. dr., Universitatea de Stat din Moldova,

Sâmbătă, 2 octombrie 2021

UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

Sala „Mihail Ceachir” din incinta Bisericii „Întâmpinarea Domnului”,

Str. M. Kogălniceanu, 67

9.30-10.00 - Înregistrarea participanților:

10.00-10.30 - Deschiderea oficiala

Mesaj de salut:

- Dr., conf.univ. **Igor ȘAROV**, rector, Universitatea de Stat din Moldova;

Cuvânt de deschidere:

- Dr. hab., conf.univ. **Nicolae Enciu**, director adjunct, Institutul de Istorie, MEC;
- Dr., conf.univ. **Sergiu MATVEEV**, decanul Facultății de Istorie și Filosofie, Universitatea de Stat din Moldova;
- Pr., dr. **Vadim CHEIBAȘ**, chelarul Catedralei Mitropolitane „Nașterea Domnului”, Chișinău.

10.30-11.30 - ȘEDINȚA ÎN PLEN

Rapoarte în ședința în plen

Moderator: Ion GUMENĂI, conf.univ., dr.hab., Institutul de Istorie, MEC

1. Ion Eremia, prof.univ., dr. hab., Fac. Istorie și Filosofie, Universitatea de Stat din Moldova, *„ÎNVĂȚĂTURILE” ARHIMANDRITULUI TIHON CĂTRE STAREȚII RUȘI (ÎN SPECIAL CEI CARE AU VENITAICI DIN RUSIA) DIN MĂNĂSTIRILE BASARABIEI: CUM AR TREBUI SĂ SE COMPORTE.*
2. Pr. Daniel Niță-Danilescu, Lector dr., Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași *ÎNĂLȚAREA MAUSOLEULUI DE LA MĂRĂȘEȘTI - MĂRTURIE A RECUNOȘȚINȚEI ȘI PREȚUIRII PE CARE ROMÂNII O POARTĂ EROILOR NEAMULUI.*
3. Pr. Florin Dobrei, prof. univ. dr., Facultatea de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea”, Arad, *REVISTA TEOLOGICĂ „ALTARUL / MITROPOLIA BANATULUI” (1944-1947; 1951-2020) – STUDII ȘI ARTICOLE DE ISTORIE LAICĂ.*

11.30-12.00 – Pauză de cafea

12.00 – 16.30 – COMUNICĂRI ÎN SECȚII

SECȚIA I.

Moderator: Ion Valer XENOFONTOV, conf. univ. dr., Universitatea de Stat din Moldova

1. Sorin Șipoș, prof.univ., dr.hab.; Laura Ardelean, asist. univ. dr.; Cosmin Patca, drd, Universitatea din Oradea, România, *DEMOGRAFIE ISTORICĂ ȘI ANTROPONIMIE ÎN SATELE DE PE VALEA BISTREI.*
2. Pr. Claudiu Cotan, conf. univ., dr., Facultatea de Teologie, Universității „Ovidius” din Constanța *INDEPENDENȚA POLITICĂ ȘI AUTOCEFALIA BISERICESCA A POPOARELOR DIN SUD-ESTUL EUROPEI.*

3. Igor Cereteu, conf.univ., dr., Institutul de Istorie, MEC, *CARTEA ROMANEASCA LAICA SI ECLEZIASTICA IN BASARABIA IN SECOLUL AL XIX-LEA: EVOLUȚIE CANTITATIVĂ ȘI EFECTE CULTURALE*
4. Pr. Iosif Pavliuc, prof. dr., Comunitatea „Cuviosului Paisie”, Paris, *PROGRAMUL DE REABILITARE DUHOVNICEASCĂ PREZENTAT ÎN VOROVA ARHIMANDRITULUI ANDRONIC POPOVICI (1820-1894).*
5. Ion Xenofontov, conf. univ., dr., Fac. Istorie și Filosofie, Universitatea de Stat din Moldova, *CONTEXTUL ISTORIC AL FORMĂRII MĂNĂSTIRII HAGIMUS.*
6. Teodor Candu, cercet. șt. coordonator, dr., Institutul de Istorie, MEC, *CONTRIBUȚIA CLERULUI LA SISTEMUL DE FISCALITATE DIN ȚARA MOLDOVEI ȘI BASARABIA IN PRIMELE DOUĂ DECENII ALE SECOLULUI XIX-LEA.*
7. Petru Vicol, drd., director general, Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală, *IZVOARELE DE ARHIVĂ CU PRIVIRE LA STAREA MORALĂ A PREOȚILOR DIN BASARABIA.*
8. Ioan Moșneguțu, episcop, drd., Octavian Moșin, pr. dr. conf. univ., Universitatea de Stat din Moldova, *TÂRNOSIREA ȘI ACTIVITATEA CATEDRALEI "NAȘTEREA DOMNULUI" DIN CHIȘINĂU ÎN SEC. XIX-XX.*
9. Anatol Petrencu, dr. hab. prof. univ., Universitatea de Stat din Moldova, *FONDUL FUNCİAR MĂNĂSTIRESC/BISERICESC ÎN DEZBATERILE COMISIEI AGRARE A SFATULUI ȚĂRII (1918).*
10. Eugen Onicov, pr., dr. prof. Academia Teologică din Chișinău, *SITUAȚIA BISERICII DIN BASARABIA LA SFÂRȘITUL ANILOR '30 AI SEC. XX ȘI ÎN PRIMUL AN DE OCUPAȚIE SOVIETICĂ DIN 1940-1941.*
11. Iov (Vadim Cristea), arhim. drd. Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca, România. *PROTOSINGHELUL TEOFILACT POPOVICI - STAREȚUL MĂNĂSTIRII CURCHI ÎN VREMURI ZBUCIUMATE.*
12. Prot. Dr. Ioan LISNIC. NICOLAE BUCUR, CTITOR DE BISERICI ȘI ZIDITOR DE SUFLETE.
13. Pr. Octavian Moșin, conf.univ., dr.,; Dionisie Chiriac, diac, masterand, Universitatea de Stat din Moldova, *VREDNICI SLUJITORI LA CATEDRALA MITROPOLITANĂ „NAȘTEREA DOMNULUI”DIN CHIȘINĂU.*

14. Pr. Octavian Moșin, conf.univ., dr., Alexandra Cojuhari, Universitatea de Stat din Moldova, *STUDII PRIVIND CATEDRALA "NAȘTEREA DOMNULUI" DIN CHIȘINĂU.*
15. Ilie Muntean, diac. masterand, Universitatea de Stat din Moldova, *BISERICA ORTODOXĂ DIN BASARABIA ÎN SEC. XIX: ASPECTE CULTURAL-MISIONARE.*
16. Pr. Octavian Moșin, conf.univ., dr., Universitatea de Stat din Moldova, Protoiereul Mihail CEACHIR – *LUMINĂTOR AL BASARABIEI ȘI APOSTOL A GĂGĂUZILOR.*

SECȚIA II.

Moderator: Ion GUMENĂI, conf.univ., dr.hab., Institutul de Istorie, MEC

1. Alina Felea, dr., Institutul de Istorie, MEC, *BLESTEMUL ÎN DISCURSUL TESTAMENTAR DIN ȚARA MOLDOVEI (sec. al XVII-LEA - înc. sec. al XIX-LEA).*
2. Ivan Duminica, dr. hab. în istorie, Institutul Patrimoniului Cultural, MEC, *СВЯЩЕННИЧЕСКАЯ ДИНАСТИЯ БАЛЖАЛАРСКИХ В БЕССАРАБИИ*
3. Sergiu Demerji, cercet. șt., Institutul de Istorie, MEC, *REGISTRELE DE MĂRTURISIRE CA SURSĂ ISTORICĂ.*
4. Ion Gumenâi, conf.univ., dr.hab., Institutul de Istorie, MEC, *ANDRONIC POPOVICI ȘI CENZURA ȚARISTA.*
5. Fiodor Tonu, drd., Școala doctorală de Istorie, Arheologie și Filosofie, Universitatea de Stat din Moldova. *ПРОТЕСТАНТЫ БЕССАРАБИИ В СОЦИАЛЬНО-ПОЛИТИЧЕСКИХ РЕАЛИЯХ РУМЫНСКОГО КОРОЛЕВСТВА В ПЕРИОД 1918-1940 гг.*
6. Vitalii Boicov, secretar științific interimar al Centrului de Cercetări Științifice al Găgăuziei „M.V. Marunevici”, *О НЕКОТОРЫХ ОСОБЕННОСТЯХ РЕЛИГИОЗНОЙ ИДЕНТИЧНОСТИ ГАГАУЗОВ В СОВЕТСКИЙ ПЕРИОД.*
7. Игорь Пушков, *ПРОТОИЕРЕЙ ПАВЕЛ ИВАНОВИЧ ЧУДЕЦКИЙ: ЖИЗНЬ И ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ. (135 ЛЕТ МУЧЕНИЧЕСКОЙ СМЕРТИ).*
8. Maria Buțcu, drd., Universitatea de Stat din Moldova, *CAZUL IEROMONAHULUI BASARABEAN MINA DOBZEU – MĂRTURIA CREDINȚEI UNUI OM.*

9. Diana Iațco, dr, cercet. șt. superior, *ȘCOALA TEOLOGICĂ DIN BASARABIA IN VIZORUL ÎNALȚILOR DEMNITARI RUȘI.*
10. Mihail Tihonov, pr. prof de religie, LT ”Mircea cel Bătrân”, Chișinău, *EVENIMENTE MARCANTE ÎN ISTORIA CATEDRALEI “SCHIMBAREA LA FAȚĂ” DIN CHIȘINĂU.*
11. Piotr Slănină, masterand, Universitatea de Stat din Moldova, *SFINTE LĂCAȘE ȘI PERSONALITĂȚI BISERICEȘTI DIN RAIONUL CĂUȘENI.*
12. Elena Bou, masterandă, Universitatea de Stat din Moldova, *SFINTELE LOCAȘE DIN OR. SÂNGERA: IERI ȘI ASTĂZI.*
13. Eugeniu Vulturean, diac. masterand, Universitatea de Stat din Moldova, *VIAȚA SPIRITUALĂ A CHIȘINĂULUI din sec. XIX.*

Duminică, 3 octombrie 2021

UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

Sala „Mihail Ceachir” din incinta Bisericii „Întâmpinarea Domnului”,
Str. M. Kogălniceanu, 67

9.00 – 10.00 – Ședință de totalizare

Moderator – prof. univ. dr. hab. **pr. Octavian MOȘIN**

Concluzii și recomandări. Prezintă moderatori din secții

Cuvânt de încheiere

prof. univ., dr. hab. **Ion Eremia**